

## Zróżnicowanie wartości minimum socjalnego w układzie przestrzennym w 2012 r.

## (Podsumowanie badań)

## Wprowadzenie

Wraz z postępowaniem w zbieraniu danych, przestrzenne aspekty warunków życia w Polsce są coraz lepiej rozpoznawane, tak na poziomie administracji rządowej (statystyka publiczna), jak i w badaniach społecznych, czy w działaniach organizacji pozarządowych.

W niniejszej analizie przedstawiamy przestrzenne zróżnicowanie **minimum socjalnego** - kategorii, które na trwałe zapisała się w tradycji badań sytuacji polskich gospodarstw domowych. Minimum socjalne to wzorzec konsumpcji mający zapewnić człowiekowi odnowienie sił życiowych, posiadanie i wychowanie potomstwa oraz utrzymanie więzi społecznych (Deniszczuk 1977). Istotny aspekt więzi społecznych sprawia, że minimum socjalne można uznać za *granice integracji społecznej*, lub za górną granicę zagrożenia niedostatkiem.

Na zróżnicowanie kosztów utrzymania gospodarstw domowych wpływ mają dwa elementy: a) różnice w poziomie cen danych dóbr i usług, oraz b) różnice w strukturze spożycia wynikające ze specyfiki terytorialnej.

W analizie przedstawiamy tylko wpływ pierwszego czynnika. Koszyki minimum socjalnego (a także minimum egzystencji) nie uwzględniają specyfiki regionów i miast. Uchwycone różnice wskazują na cenową dostępność wybranych dóbr i usług w regionach kraju dla wybranych typów gospodarstw, zaspakajających potrzeby według standardu minimum socjalnego. Dlatego wyniki badania winny być oceniane z dużą ostrożnością, tym bardziej, że są one w wysokim stopniu zagregowane (rozmiar województw).

Badania nad przestrzennym zróżnicowaniem minimum socjalnego rozpoczęły pionierskie badania z 1996 r.,<sup>1</sup> zaś pierwsze szacunki regionalne minimum egzystencji (za 1998 i 2000 r.) opublikowano w 2001 r.<sup>2</sup> Od 2006 r. w IPiSS corocznie szacuje się wartość zmodyfikowanych koszyków minimum egzystencji oraz minimum socjalnego – w przekroju województw jak i klas miejscowości.

---

<sup>1</sup> Badania te dotyczyły jedynie koszyka żywnościowego, gdyż inne dane cenowe według województw nie były dostępne (por. Sajkiewicz 1998).

<sup>2</sup> Por. Kurowski 2001. Na danych z 1998 r. badano zróżnicowanie dla województw w administracyjnym układzie sprzed reformy administracyjnej.

Niniejsza analiza przedstawia wyniki badań nad terytorialnym zróżnicowaniem wartości minimum socjalnego w 2012 r. W studium wykorzystano średnioroczne ceny dóbr i usług udostępnione przez GUS. Przy utrzymaniu identycznych ilościowo norm zawartych w koszyku, wyliczono jego „regionalną” wartość w oparciu o wartości cenowe.

Niekiedy zastosowanie cen z przekrojów „wojewódzkich” czy wielkości miast nie było możliwe. Dotyczy to po pierwsze usług lub towarów, których koszt jest takim sam w całym kraju.<sup>3</sup> Ponadto, zdarza się niekiedy, że w danym regionie bądź klasie miejscowości brakło informacji GUS o cenie danego towaru<sup>4</sup> - przyjmowano wówczas wartość przeciętną dla Polski.

Analizę minimum socjalnego oraz minimum egzystencji w układzie przestrzennym ograniczono do wybranych zagadnień. Zróżnicowania wartości koszyków zilustrujemy na przykładzie 4-osobowego gospodarstwa domowego (z dwójką dzieci). W prezentacji wyników badań posługiwać się będziemy trzema miarami:

- a) Wartościami bezwzględnymi koszyków (miesięcznie, w polskich złotych),
- b) Odchyleniem wartości koszyka dla danego regionu od wartości średniej dla kraju (w punktach procentowych),
- c) Rankiem danego województwa pod względem kolejności.

## 1. Zróżnicowanie minimum socjalnego w przekroju województw

W porównaniu z 2011 r., ogólnokrajowa wartość minimum socjalnego w 2012 r., wzrosła o blisko 5% (przy inflacji 3,7%). Pod względem kolejności województw zaszła istotna zmiana: woj. mazowieckie zajęło 2. miejsce (w 2011 r. było na miejscu 6.); także województwo lubelskie, w 2011 r. na ostatnim miejscu, zajęło tym razem miejsce 13. W obu przypadkach minimum socjalne wzrosło najbardziej.

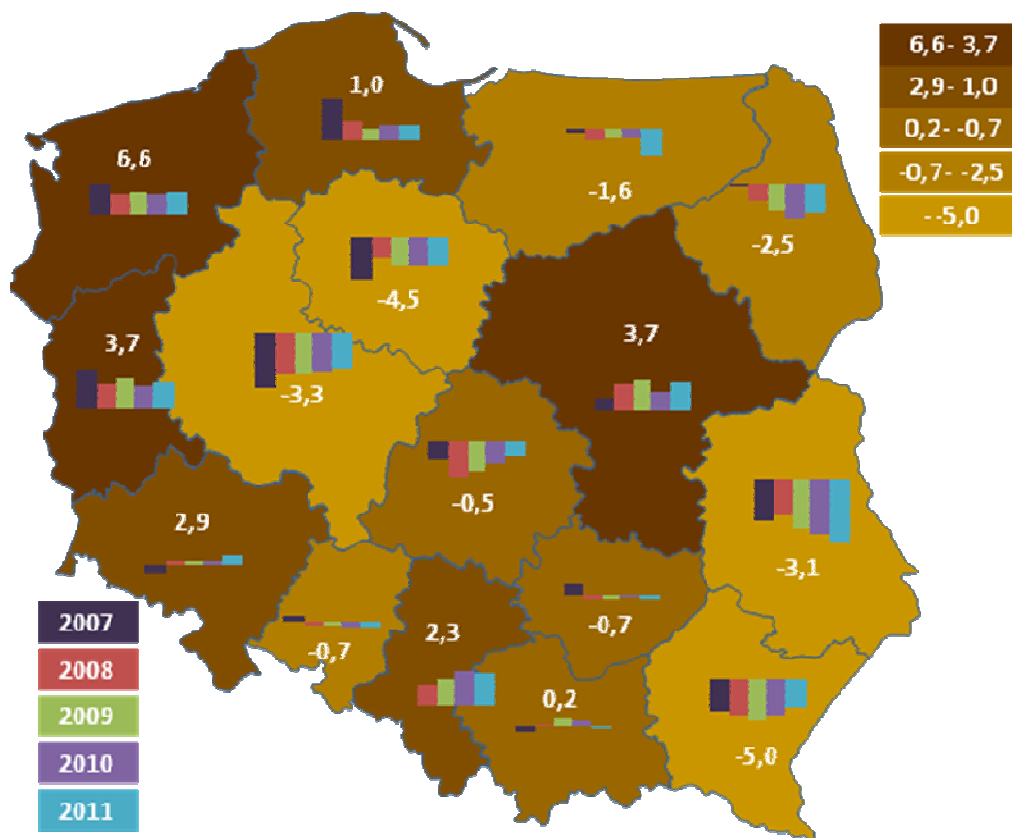
Różnice między województwami w kosztach utrzymania – mierzonych w standardzie minimum socjalnego – po raz kolejny nieco zmaleły. Różnice między „skrajnymi” wartościami koszyków nieznacznie spadły do 11,55 punktów proc. (w 2011 r. 12,05).

---

<sup>3</sup> Tak dzieje się np. w przypadku przejazdów kolejowych, połączeń telefonicznych, usług pocztowych, niektórych leków (refundowanych), gazet czy tygodników o zasięgu ogólnokrajowym. Przy zakupie używanego samochodu osobowego również stosowano cenę przeciętną dla kraju, wychodząc z założenia, że gospodarstwa domowe dokonują tego zakupu nie tylko w ramach danego województwa czy klasy miejscowości.

<sup>4</sup> Dzieje się tak z uwagi na brak reprezentatywności.

Mapa 1. Zróżnicowanie minimum socjalnego w 2012 r. na tle wartości z lat 2007-2011 r. (Odchylenie od wartości średniej dla Polski, w punktach procentowych).



Źródło: opracowanie własne.

W analizowanym przez nas budżecie 4-osobowego gospodarstwa, do głównych grup wydatków w koszyku minimum socjalnego należą: żywność (29,4%), użytkowanie mieszkania (24,3%) oraz transport i łączność (12%). Zróżnicowanie tych grup decydująco wpływa na łączną wartość koszyka w województwach. Poniżej (Tabela 1) ilustrujemy odchylenia od przeciętnej wielkości dla kraju, w poszczególnych grupach wydatków.<sup>5</sup>

<sup>5</sup> Tabela A w Aneksie przedstawia wartości minimum socjalnego dla wszystkich badanych przez IPiSS typów gospodarstw domowych.

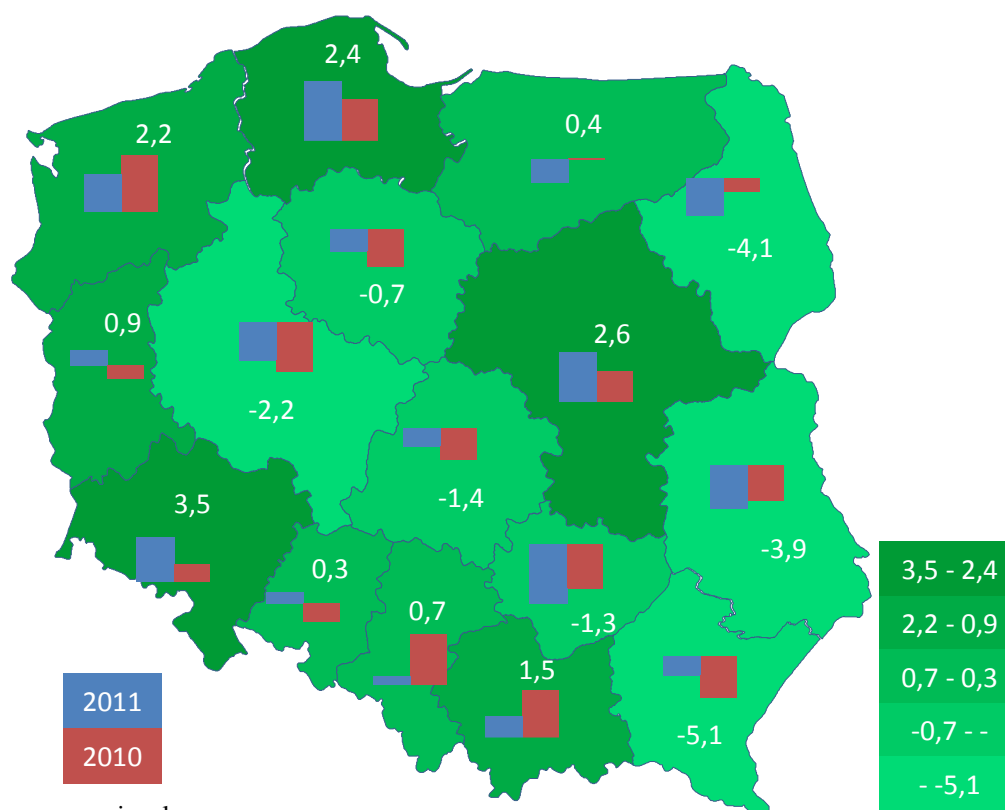
Tabela 1. Wartości minimum socjalnego w województwach w latach 2011-2012 (gosp. 4-osobowe).

Województwo	Wartość koszyka na osobę (w zł)		Zmiana (w %, 2010=100)	Miejsce w rankingu	
	2012 r.	2011 r.		2012 r.	2011 r.
Dolnośląskie	869,41	829,70	4,8	4	3
Kujawsko-pomorskie	806,39	770,37	4,7	15	15
Lubelskie	818,61	767,18	6,7	13	16
Lubuskie	876,03	838,77	4,4	3	2
Łódzkie	840,16	795,67	5,6	8	10
Małopolskie	846,71	805,69	5,1	7	7
Mazowieckie	876,16	822,56	6,5	2	6
Opolskie	838,44	797,67	5,1	10	9
Podkarpackie	802,69	770,72	4,1	16	14
Podlaskie	823,61	788,18	4,5	12	12
Pomorskie	852,85	823,65	3,5	6	5
Śląskie	864,48	825,29	4,7	5	4
Świętokrzyskie	838,95	799,94	4,9	9	8
Warmińsko-Mazurskie	831,20	788,78	5,4	11	11
Wielkopolskie	816,65	782,71	4,3	14	13
Zachodnio-pomorskie	900,30	864,25	4,2	1	1
<b>Polska</b>	<b>844,75</b>	<b>805,37</b>	<b>4,9</b>	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Uwaga: Dane dotyczą niezmiennego ilościowo koszyka minimum socjalnego, a zmian jego wartości wynikają z różnej dynamiki poziomu cen.

Mapa 2. Zróżnicowanie wydatków na żywność w minimum socjalnym na tle lat 2010-2011 r. (odchylenie od wartości przeciętnej dla Polski w 2012 r., w punktach proc.)



Źródło: opracowanie własne.

Uwaga: Dane dotyczą niezmiennego ilościowo koszyka minimum socjalnego, a zmian jego wartości wynikają z różnej dynamiki poziomu cen.

Największa grupa wydatków w koszyku – żywność – nie była głównym czynnikiem zróżnicowania koszyków, gdyż stopień zróżnicowań nie był wysoki. Najniższym odchyleniem w dół od średniej dla kraju charakteryzował się region podkarpacki (-5,1%). Najdrożej koszyk żywnościowy wyceniono w dolnośląskim (o 3,5% więcej niż przeciętnie w kraju).

Tabela 2. Odchylenia minimum socjalnego od wartości przeciętnej dla kraju według województw i grup wydatków w 2012 r. (dla gosp. 4-osobowego, Polska = 0).

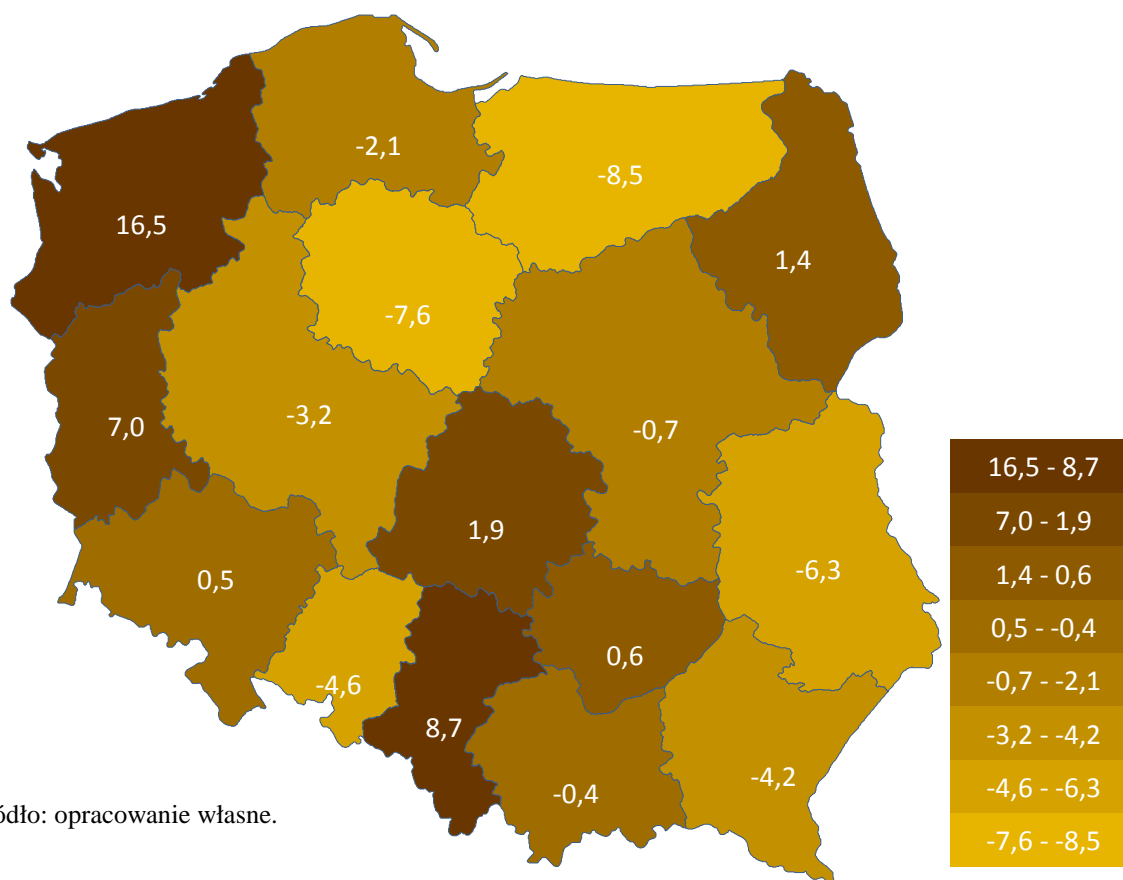
Województwo	MS ogółem	Żywność	Eksploatacja mieszkania	Transport i łączność	Edukacja	Ochrona zdrowia	Odzież i obuwie	Kultura i rekreacja
Dolnośląskie	2,9	3,5	0,5	-0,1	11,5	2,2	3,6	4,1
Kujawsko-pomorskie	-4,5	-0,7	-7,6	0,3	-15,6	-1,0	-1,6	-13,6
Lubelskie	-3,1	-3,9	-6,3	0,0	-11,7	-5,3	1,0	10,8
Lubuskie	3,7	0,9	7,0	0,1	10,3	3,7	7,0	3,6
Łódzkie	-0,5	-1,4	1,9	-1,3	4,2	-3,3	0,7	-10,3
Małopolskie	0,2	1,5	-0,4	-0,3	-7,0	-2,0	1,7	6,6
Mazowieckie	3,7	2,6	-0,7	2,6	11,6	3,4	3,9	16,1
Opolskie	-0,7	0,3	-4,6	-0,6	6,1	1,4	-1,8	-1,8
Podkarpackie	-5,0	-5,1	-4,2	-2,7	-7,8	-1,8	-3,1	-11,6
Podlaskie	-2,5	-4,1	1,4	-1,6	-5,3	-5,7	-6,1	-3,6
Pomorskie	1,0	2,4	-2,1	1,7	0,1	0,9	0,0	6,2
Śląskie	2,3	0,7	8,7	0,3	-7,4	-0,1	-5,6	13,3
Świętokrzyskie	-0,7	-1,3	0,6	-2,3	-8,2	2,1	9,3	4,3
Warmińsko-mazurskie	-1,6	0,4	-8,5	-0,4	4,4	0,3	0,2	-0,3
Wielkopolskie	-3,3	-2,2	-3,2	-0,5	-6,6	1,8	-6,5	-9,5
Zachodnio-pomorskie	6,6	2,2	16,5	0,9	15,2	0,9	2,0	2,3
Polska	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji cenowych GUS. Uwaga jak w Tabeli 1.

Największy wpływ na zróżnicowanie poziomu minimum socjalnego miały koszty eksploatacji mieszkań (obejmujące m.in. czynsz, opłaty za gaz, elektryczność, usługi podgrzania wody i centralnego ogrzewania, wywóz śmieci oraz kanalizację). Różnice te w przekroju województw wynikają m.in. ze zróżnicowanej jakości zasobów mieszkaniowych (wiek budynków) i gospodarności zarządców spółdzielni i polityki gmin, co znajduje wyraz w poziomie stawek cen za te usługi.

Różnice między skrajnymi wartościami w eksploatacji mieszkań utrzymały się na podobnym poziomie co rok temu (25 punktów proc.). Najwyższe koszty na ten cel oszacowano dla woj. zachodnio-pomorskiego i lubuskiego (+16,5 oraz +7% ponad przeciętną), a najniższe w woj. warmińsko-mazurskim oraz w kujawsko-pomorskim (-8,5 oraz -7,6%).

Mapa 3. Zróżnicowanie wydatków na eksploatację mieszkania w minimum socjalnym w 2012 r. (odchylenie od wartości przeciętnej dla Polski, w punktach proc.)

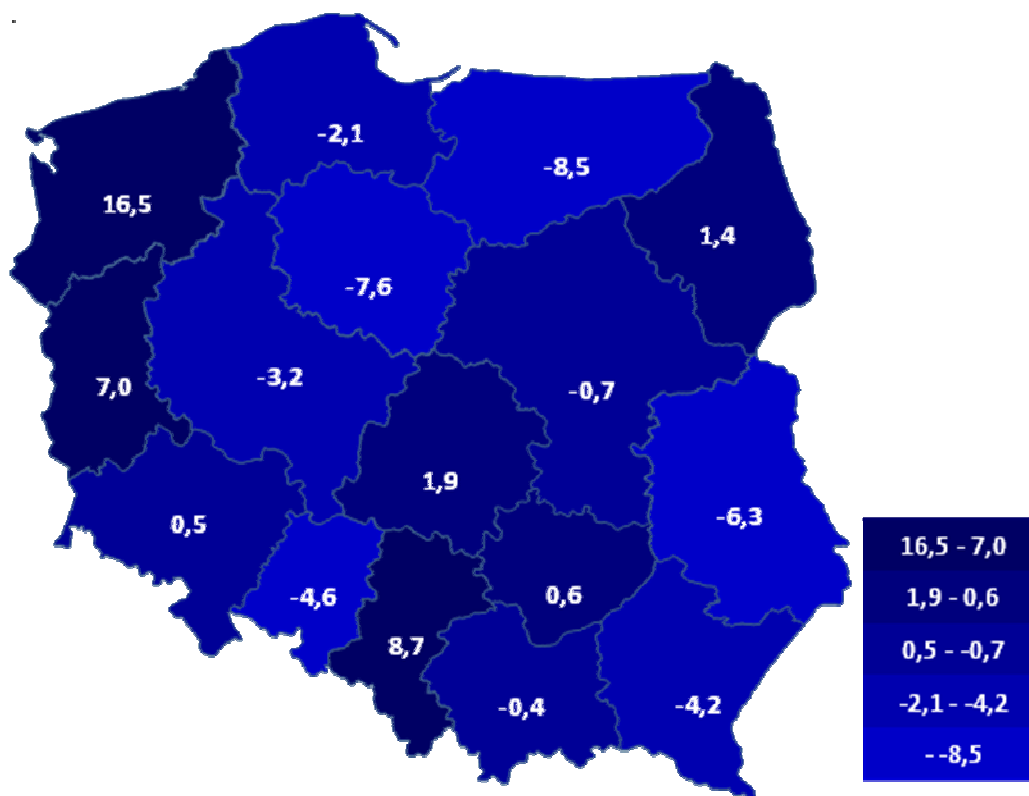


Źródło: opracowanie własne.

Szczegółowe zestawienie rodzajów wydatków mieszkaniowych przedstawia Tabela B (w Aneksie). Największą zmiennością opłat cechowały się stawki za czynsz (w lokalu spółdzielczym). W województwie śląskim czynsze były wyższe aż o jedną trzecią od przeciętnej wielkości w kraju, zaś w kujawsko-pomorskim, gdzie zanotowano ponownie najniższy poziom tych opłat, były one niższe o niespełna 36%. Dość duży „rozrzut” dotyczył opłat za centralne ogrzewanie (najwyższe w podlaskim +29%, najniższe w mazowieckim), za zimną wodę i usługi komunalne (w woj. śląskim drożej o ponad jedną czwartą, zaś najtaniej w lubelskim, - 16%).

W porównaniu z danymi z poprzednich lat, różnice regionalne wzrosły w wydatkach na edukację (w zachodnio-pomorskim o ponad 15% drożej niż przeciętnie, w kujawsko-pomorskim – wręcz odwrotnie) oraz na kulturę i rekreację (najdrożej w woj. mazowieckim: +16,1%, najprzystępniej cenowo znowu w kujawsko-pomorskim: -13,6). Rozpiętości w wydatkach na odzież i obuwie oraz na transport i łączność lekko spadły.

Mapa 4. Zróżnicowanie wydatków na edukację w minimum socjalnym w 2012 r.  
(odchylenie od wartości przeciętnej dla Polski, w punktach proc.)



Źródło: opracowanie własne.

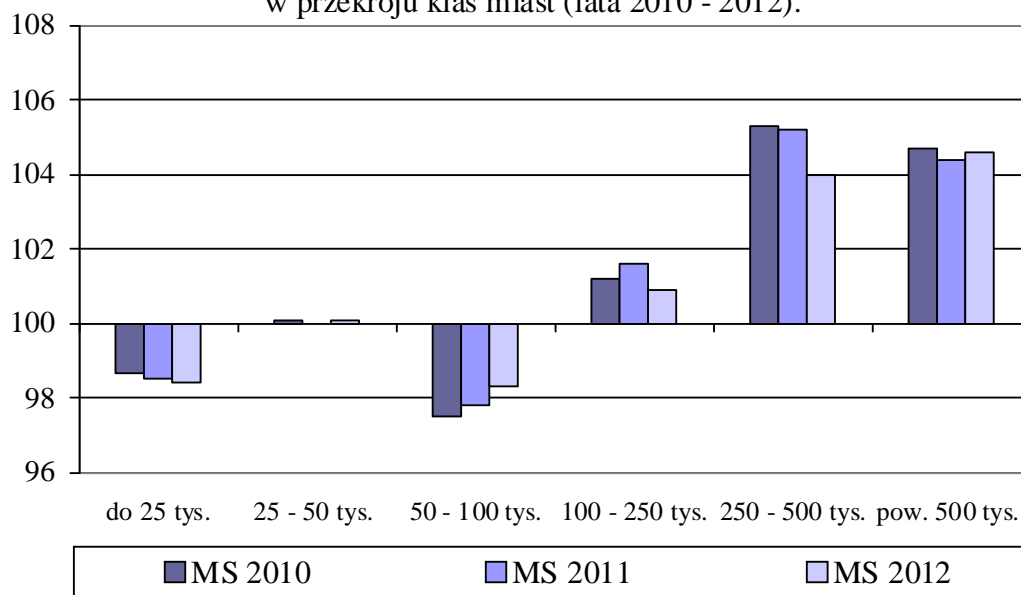
## 2. Wartość minimum socjalnego według klas miast

Zróżnicowanie wartości koszyków minimum socjalnego dla miast o różnej wielkości zilustrowano w klasach: a) do 25 tysięcy mieszkańców, b) od 25 do 50 tysięcy, c) od 50 do 100 tysięcy, d) od 100 do 250 tysięcy, e) od 250 do 500 tysięcy oraz f) powyżej 500 tysięcy.

W 2012 r. charakter zróżnicowań minimum socjalnego w przekroju klas miejscowości był podobny do obserwowanych w poprzednich latach (por. Wykres 1).

Najniższa wartość badanego koszyka wystąpiła w miastach o liczbie od 50 do 100 tysięcy mieszkańców (-1,7%) oraz w najmniejszych miejscowościach (-1,6%). W miastach od 25 do 50 tysięcy mieszkańców wartość minimum socjalnego była równa przeciętnej krajowej. Najwyższe wartości minimum socjalnego odnotowano w największych aglomeracjach (+4,6%). Tabela 3 prezentuje odchylenia od średniej krajowej w grupach potrzeb.

Wykres 1. Odchylenia minimum socjalnego od przeciętnej krajowej w przekroju klas miast (lata 2010 - 2012).



Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 3. Odchylenia wartości minimum socjalnego w miastach według grup wydatków w 2012 r.

Miasta o liczbie mieszkańców	Koszyk ogółem	Żywność	Eksploatacja mieszkania	Odzież i obuwie	Edukacja	Zdrowie	Transport i łączność
Do 25 tys.	98,4	97,9	104,0	94,7	93,7	97,5	98,8
25 - 50 tys.	100,1	99,8	99,6	100,0	104,4	99,0	100,1
50 - 100 tys.	98,3	99,3	94,3	102,9	101,2	100,3	98,9
100 - 250 tys.	100,9	100,6	100,2	102,8	99,8	101,9	99,9
250 - 500 tys.	104,0	103,8	102,5	107,3	103,1	103,4	104,5
Pow. 500 tys.	104,6	107,2	92,0	107,9	113,7	110,2	105,3
Polska	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2012 r. wartość koszyka żywnościowego rosła wraz ze wzrostem liczby mieszkańców. Żywność po najbardziej przystępnych cenach kupowano w najmniejszych miejscowościach, zaś najdrożej – w dużych aglomeracjach.

Zróznicowanie kosztów użytkowania mieszkań odzwierciedlają odmienne podejście władz spółdzielni mieszkaniowych w polityce czynszowej oraz władz miejskich w zakresie innych opłat (por. Tabela 4). Paradoksalnie, w największych miastach koszty te były najniższe (-8%), natomiast najwyższe występowały w miastach najmniejszych (+4%). Na ten efekt walcie wpłynęła polityka dużych miast w zakresie opłat za centralne ogrzewanie oraz za ciepłą wodę.



Tabela 4. Zróżnicowanie kosztów eksploatacji mieszkania w minimum socjalnym w przekroju klas miast w 2012 r. (odchylenia od wartości średniej, punkty proc.)

Województwo	Czynsz	Zimna woda i u. mieszkaniowe	Energia elektryczna	Gaz	Centralne ogrzewanie	Ciepła woda	Naprawy	Razem
Do 25 tys.	-7,4	-6,2	0,7	-1,1	10,2	17,6	-3,6	4,0
25 - 50 tys.	0,6	-2,7	0,8	3,5	-3,9	2,1	1,9	-0,4
50 – 100 tys.	-6,1	0,4	0,7	-1,7	-3,7	-13,7	-4,7	-5,7
100 - 250 tys.	12,3	10,4	-0,9	-0,6	-11,8	-8,2	3,0	0,2
250 - 500 tys.	17,8	18,4	-3,3	-1,1	6,6	-20,8	-0,5	2,5
Pow. 500 tys.	11,0	10,2	-4,7	-2,1	-22,6	-29,6	18,0	-8,0
Polska	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: Opracowanie własne.

## Literatura

Bieńkuńska A. (2012), *Ubóstwo w Polsce w 2011 r. (na podstawie badania budżetów gospodarstw domowych)*, GUS.

Biuro Studiów i Ekspertyz (2003), *Kategorie i instrumenty interwencji państwa w sytuacji ubóstwa. Czym jest minimum socjalne?*, pod red. M. Dziubińskiej-Michalewicz i Andrzeja Chodyry, Konferencje i Semina, 1 (45) 03, Biuro Studiów i Ekspertyz Kancelarii Sejmu, luty, Warszawa.

Deniszczuk L., Kurowski P., Styrc M. (2006), *Modyfikacja koszyków towarów i usług minimum socjalnego i minimum egzystencji*, Polityka Społeczna 11 – 12, IPiSS, Warszawa.

Deniszczuk L., Kurowski P., Styrc M. (2007), *Progi minimalnej konsumpcji gospodarstw domowych wyznaczone metodą potrzeb podstawowych. Rodzaje, oszacowania i zastosowania polityce społecznej*, IPiSS, Warszawa.

Deniszczuk L. (2005), *Kilka uwag o historii i funkcjach minimum socjalnego*, w: *Polityka Społeczna. Wybrane problemy. Wybór artykułów z lat 1999 – 2005*, IPiSS Warszawa, str. 151 – 158.

Deniszczuk L., Sajkiewicz B. (1997 a), *Kategoria minimum egzystencji*, w: Golinowska (1997).

Deniszczuk L., Sajkiewicz B. (1997 b), *Kategoria minimum socjalnego*, w: Golinowska (1997).

Golinowska S. (1997), *Polska bieda II. Kryteria – Ocena – Przeciwdziałanie*, IPiSS, Warszawa.

Golinowska S., Kurowski P., Sajkiewicz B. (1998), *Zasady i kryteria udzielania pomocy społecznej*, maszynopis, IPiSS, Warszawa.

Kurowski P. (2001), *Terytorialne zróżnicowanie wartości koszyków minimum egzystencji i minimum socjalnego w latach 1998 – 2000*, ekspertyza na zlecenie MPiPS, IPiSS, Warszawa.

Kurowski P. (2003), *Koszyki minimum socjalnego i minimum egzystencji – dotychczasowe podejście* w: Biuro Studiów i Ekspertyz 2003.

MRR (2007), *Raport o rozwoju i polityce regionalnej*, Warszawa, listopad 2007 r.

MRR (2011a), *Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych. Wybór materiałów konferencyjnych*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, maj 2011 r.

MRR (2011b), *Polska 2011 Gospodarka – społeczeństwo – regiony*. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, listopad 2011 r.

Sajkiewicz B. (1998), *Zróżnicowanie terytorialne kosztów żywienia na poziomie minimum egzystencji i minimum socjalnego*, w: Golinowska S., Kurowski P., Sajkiewicz B. (1998)

Opracował: dr Piotr Kurowski

## Aneks. Minimum socjalne w przekroju województw oraz klas miast w 2012 r.

Tabela A. Wartość minimum socjalnego w 2012 r. w przekroju wojewódzkim.

Gospodarstwa	Pracownicze						Emeryckie	
	1- osobowe	2- osobowe	3- osobowe	3- osobowe	4- osobowe	5- osobowe	1- osobowe	2- osobowe
Województwo	M lub K	M+K	M+K+DM	M+K+DS	M+K+DM+ DS	M+K+DM+ 2xDS	M lub K	M+K
Dolnośląskie	1 052,54	1 737,20	2 751,45	2 748,88	3 477,65	4 203,24	1 062,25	1 746,60
Kujawsko-pom.	980,05	1 632,93	2 544,60	2 603,28	3 225,55	3 906,72	1 001,83	1 663,04
Lubelskie	993,09	1 651,11	2 567,20	2 650,63	3 274,43	3 982,04	1 000,18	1 654,75
Lubuskie	1 053,30	1 734,18	2 753,60	2 779,73	3 504,13	4 253,17	1 078,98	1 777,27
Łódzkie	1 027,66	1 687,97	2 642,96	2 689,78	3 360,66	4 077,05	1 049,16	1 717,15
Małopolskie	1 031,94	1 714,59	2 653,89	2 730,64	3 386,84	4 119,61	1 040,01	1 721,63
Mazowieckie	1 055,24	1 748,74	2 741,51	2 811,27	3 504,64	4 268,89	1 066,41	1 774,81
Opolskie	1 009,97	1 670,09	2 631,30	2 680,65	3 353,78	4 076,85	1 028,29	1 695,74
Podkarpackie	978,37	1 621,58	2 527,88	2 579,72	3 210,77	3 893,71	988,51	1 631,69
Podlaskie	1 015,44	1 645,26	2 607,46	2 636,23	3 294,45	3 979,71	1 039,83	1 686,12
Pomorskie	1 031,21	1 709,95	2 689,86	2 733,11	3 411,39	4 135,65	1 049,55	1 736,20
Śląskie	1 075,18	1 770,67	2 693,77	2 806,21	3 457,93	4 222,03	1 077,22	1 765,86
Świętokrzyskie	1 027,58	1 700,37	2 631,22	2 695,46	3 355,79	4 080,08	1 035,86	1 707,46
Warmińsko-maz.	1 001,77	1 662,15	2 605,14	2 660,98	3 324,79	4 042,10	1 011,32	1 670,51
Wielkopolskie	992,90	1 645,03	2 555,19	2 637,20	3 266,58	3 976,23	1 027,07	1 699,02
Zachodnio-pom.	1 107,89	1 822,65	2 835,94	2 859,49	3 601,19	4 366,62	1 099,89	1 798,94
<b>Polska</b>	<b>1 026,94</b>	<b>1 698,42</b>	<b>2 653,87</b>	<b>2 709,93</b>	<b>3 379,01</b>	<b>4 103,92</b>	<b>1 043,09</b>	<b>1 720,37</b>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych cenowych GUS.

Tabela B. Zróżnicowanie wydatków na eksploatację mieszkania w minimum socjalnym (gosp. 4-osobowe, miesięcznie w 2012 r.).

Województwo	Czynsz	Zimna woda i u.mieszkańowe	Energia elektryczna	Gaz z sieci	Centralne ogrzewanie	Ciepła woda	Naprawy
Wartości przeciętne w kraju							
Polska (2012 r., w zł)	154,50	183,38	61,14	16,54	148,59	232,92	24,34
Struktura (w %)	18,8%	22,3%	7,4%	2,0%	18,1%	28,4%	3,0%
Odchylenia od wartości średniej w danej grupie (punkty proc.)							
Dolnośląskie	9,7	8,4	-0,7	2,1	1,8	-14,9	23,9
Kujawsko-pomorskie	-35,9	-4,4	-1,7	19,7	-5,8	3,2	1,4
Lubelskie	-11,0	-16,0	2,9	-3,6	-13,4	8,0	-19,7
Lubuskie	-5,8	6,6	-2,3	5,1	26,0	9,0	-18,4
Łódzkie	-4,2	-9,5	2,7	-1,5	25,5	-0,1	1,6
Małopolskie	3,2	1,1	-2,0	-3,0	-8,4	1,6	0,3
Mazowieckie	1,3	0,4	-1,7	-3,3	-17,1	6,9	10,1
Opolskie	8,1	-4,1	-0,7	0,8	-14,7	-6,4	-24,3
Podkarpackie	-6,1	-2,1	-0,6	-3,7	-15,2	2,3	-13,0
Podlaskie	8,1	-14,9	5,0	-3,3	29,9	-11,8	30,0
Pomorskie	-1,0	-4,4	3,8	-1,4	-5,8	-1,0	4,0
Śląskie	33,3	26,3	-3,0	0,8	0,3	-10,9	-5,8
Świętokrzyskie	-1,3	-6,3	-1,6	-3,7	5,8	6,5	-15,9
Warmińsko-mazurskie	-7,4	-9,6	4,3	-1,9	-15,7	-8,0	-5,4
Wielkopolskie	-27,2	1,6	-0,9	-1,3	15,7	-4,5	3,4
Zachodnio-pomorskie	26,2	8,1	-1,1	-1,3	27,6	17,9	-7,2
Polska	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela C. Wartość minimum socjalnego w 2012 r. w klasach miast (średniorocznie).

Gospodarstwa	Pracownicze						Emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
Miasta o liczbie mieszkańców	M lub K	M+K	M+K+DM	M+K+DS	M+K+DM+DS	M+K+DM+2xDS	M lub K	M+K
Do 25 tys.	1 006,0	1 660,2	2 609,6	2 673,0	3 325,3	4 039,6	1 033,6	1 006,0
25 - 50 tys.	1 020,5	1 688,2	2 662,2	2 703,7	3 383,9	4 105,9	1 035,9	1 020,5
50 – 100 tys.	1 007,6	1 666,5	2 610,7	2 659,8	3 321,8	4 032,3	1 023,2	1 007,6
100 - 250 tys.	1 040,8	1 721,9	2 664,4	2 742,0	3 409,0	4 153,2	1 051,3	1 040,8
250 - 500 tys.	1 079,8	1 781,8	2 763,9	2 818,0	3 513,3	4 264,4	1 085,2	1 079,8
Pow. 500 tys.	1 059,5	1 757,0	2 765,2	2 835,4	3 535,7	4 308,4	1 080,4	1 059,5
<b>Polska</b>	<b>1 026,94</b>	<b>1 698,42</b>	<b>2 653,87</b>	<b>2 709,93</b>	<b>3 379,01</b>	<b>4 103,92</b>	<b>1 043,09</b>	<b>1 720,37</b>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych cenowych GUS.